

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„KOROŠKI SLOVENEK“
 Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
 Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
 Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List

za politiko, gospodarstvo
 in prosveto

Izhaja vsako sredo.

Stane četrtletno: 1 šiling.
 celoletno: 4 šilinge.

Za Jugoslavijo

četrtletno: Din. 25.—
 celoletno: Din. 100.—

Pozamezna številka 10 grošev.

Leto VIII.

Dunaj, 19. septembra 1928.

Št. 38.

Četrni manjšinski kongres v Ženevi.

Vsi, ki se zanimajo za manjšinsko vprašanje v Evropi, so z napetostjo pričakovali letošnji manjšinski kongres. Na lanskem kongresu je bilo zelo napeto ozračje z avtoriteto dveh vprašanih: z avtoriteto načina užitve predloga o kulturni avtonomiji pri nas kot v smislu manjšinskih kongresov in z avtoriteto odklanjanja sprejema Frizov. Glede prvega vprašanja se je dosegel sporazum z znano resolucijo, v kateri kongres povdarja, da se sme kulturna avtonomija samo sporazumno z manjšino upeljati, ako hoče biti v skladu z manjšinskimi kongresi. S tem smo mi dobili oporo vseh organiziranih evropskih manjšin. Drugo vprašanje: sprejem Frizov (manjšina v Nemčiji) in s tem zvezana vprašanja, ki so tudi za nas važna, pa se vsled odpora nekaterih nemških manjšin ni rešilo povoljno; vsled tega so izstopile manjšine v Nemčiji (Danci, Poljaki, lužiški Srbi) iz kongresa in vse slovanske manjšine so jim izrekle svoje simpatije. Zato se ob sklepu lanskega kongresa ni moglo vedeti, ali bo še mogoč kak kongres vseh evropskih manjšin ali ne.

Prepričanje, da je kongres vsem manjšinam potreben, je končno ublažilo napetost in par dni pred letošnjim kongresom se je v Berlinu doseglo znatno zblizanje med vodstvom in med izstopivšimi manjšinami. Do zopetnega vstopa še ni prišlo in ravno zato sta naša zastopnika na kongresu zahtevala, da kongres uvažuje vse zahteve izstopivših manjšin ter tako spet ustvari enoten nastop vseh manjšin, ker le tak kongres ima potreben ugled in pomen. Izjavi naših zastopnikov so se drugi dan pridružili Čehi z Dunaja, Slovenci iz Italije in Rusi iz Poljske in Estonke. Vodila je vse te le ena misel, da bo namreč kongres le tedaj mogel kaj izvojevati za manjšine, ako bo enoten zagovornik vseh manjšin. Da je ta misel bila prava, se je pokazalo že par dni po kongresu,

ko je Društvo narodov upoštevalo glas manjšinskega kongresa.

Zanimalo bo mogoče bralce našega lista, kdo vse je bil zastopan na kongresu: Slovenci in Čehi iz Avstrije; Slovenci iz Italije; Rusi iz Poljske in Estonke; Ukrajinci iz Poljske in Romunije; Belorusi iz Poljske; Bulgari iz Romunije; Katalonci iz Španije; Nemci iz Estonke, Litavske, Italije, Poljske, Romunije, Jugoslavije, Češke in Ogrske; Ogrji iz Češke, Romunije in Jugoslavije in Judje iz Letavske, Litavske, Poljske, Češke in Romunije. Iz tega se vidi, koliko je v Evropi manjšin. Vsi zastopniki zastopajo blizu 40 milijonov ljudi, torej za eno veliko državo. Zato tudi glas takega kongresa nekaj pomeni in smo prepričani, da se bo moralo njegov glas vedno bolj upoštevati.

Tudi letošnji kongres, ki je bil od 29. do 31. avg., je vodil priljubljeni dosedanji predsednik Slovenec dr. Wilfan iz Trsta, ki je kar že v svojem otvoritvenem govoru naglašal z vso spretnostjo, da tisto Društvo narodov, ki je v mirovne pogodbe sprejelo določbe za varstvo manjšin, kaže vedno manj zanimanja za manjšine; zato izgleda, da je nekaj držav zato, da se manjšine utopijo v večinskih narodih. To seve ni po volji nobeni manjšini in vsled tega združene manjšine odločno naglašajo svojo nezadovoljnost nad Društvom narodov in zahtevajo poseben manjšinski odbor, ki se bo izključno bavil z manjšinskimi vprašanji. Za njim so govorili vsi ostali člani predsedstva in naglašali, da ravno zato, ker Društvo narodov nima stalnega manjšinskega odbora, ne naredi nič za manjšine in vse njihove pritožbe ostanejo nerešene.

To smo čutili svoj čas tudi mi.

V zvezi s tem se je odposlala na državnega tajnika Kellogga v Združenih državah prošnja, da ravno tako, kakor je delal za prepoved vojn, tudi dela za prepoved zatiranja manjšin.

Naši Nemci nam toliko zamerijo, če dobivamo knjige in liste iz Jugoslavije, ker svojih nimamo, in da se tu pa tam kateri koroški Slo-

venec udeleži kake nepolitične kulturne prireditve Slovencev na oni strani. Ravno sedaj spet vidimo, kako Nemci bijejo plat zvona in na podlagi neresničnega in zavitega dopisa iz Pliberka napadajo naše ljudi, ker so si ogledali telovadbo (!) mežiških Orlov, medtem ko se od nas nihče ni zmenil za organiziran obisk Prevaljčanov in njihove govore v Pliberku. Ali so naši ljudje res kaj zagrešili? Ničesar. Stori so, kar so se naučili od Nemcev, samo da naši niso prekoračili dopustne meje, poslužili so se pravice, ki v nobeni postavi ni prepovedana in kar je ravno letošnji kongres odločno zahteval kot pravico vseh evropskih manjšin. Poročevalec o tem je bil nemški zastopnik iz Romunije. Na podlagi njegovega poročila se je sklenila resolucija, ki povdarja prostost kulturnih stikov manjšine z maternim narodom, ker le tako si manjšine morejo ohraniti svojo ljudsko kulturo, jo morejo poživljati in bogatiti, ne da bi s tem manjšine odrekale zvestobo svojim državam. S tem sklepom je kongres označil razmerje manjšine do lastnega naroda in razmerje do lastne države. Kulturni stiki manjšine z maternim narodom niso v nasprotju z dolžnostmi do države, v kateri manjšina živi. Če Nemci odobravajo to stališče svojih manjšin, ga morajo odobravati tudi nam nasproti.

Še dve reči naj omenimo. Manjšine so na kongresu dosele najbolj pogrešale štatuta, pravil. Glavne točke teh je letošnji kongres določil in pri tem upošteval v smislu izjav naših zastopnikov, katerim so se pridružili Slovenci v Italiji, Čehi na Dunaju in Rusi, zahteve lani izstopivših manjšin, kar bo, vsaj tako upamo, za nadaljno solidarnost vseh manjšin precejšnjega pomena.

Ob sklepu kongresa se je ustanovila manjšinska časnikarska zveza, ki si je izvolila Slovenca dr. Besednjaka za svojega predsednika.

Gotovo bralce zanima, če se je kaj letos govorilo o kulturni avtonomiji za nas. Vladalo je od vsega začetka veliko zanimanje za to

PODLISTEK

Kovač Franc:

Izgubljenec.

Vračajoč se neko nedeljo lanske hude zime od podružne cerkve, vstopim v obcestno gostilno na čaj, da se nekoliko ogrejem: navadna, preprosta gostilniška soba, kot jih najdemo na deželi. Dve mizi in par dolgih stolov, v kotu pod stropom začrnelo razpelo in nekaj bujno barvnih svetlih podob na steni. V kotu ob šteditniku je sedel debeluhasti gostilničar, prikldal drva na ogenj, kahal čaj in stregel gostom. Zdelo se mi je, da ga nič kaj ne mika iti vun na prosto, na siloviti mraz, da sedi rajši na toplem. Oblečen je bil v štiri volnene jopiče, od katerih je bil vsak nekoliko krajši, da je izgledal kot eskimo. Sprejaj mu je na ogromnem trebuhu ob urni verižici bingljaj srebrni francoski napoleondor.

Pri mizi sta sedela dva zhovžvana kmeta, pila žganje, zabavljala čez visoke davke in tožila o pokvarjenosti današnje mladine. Ko sem vstopil v gostilno, sta me pogledala nezaupno in takoj skrila žganje pod klop, dobro vedoč, da je ob nedeljah točenje žganja prepovedano.

„Pa saj naju ne boste naznanili, gospod,“ prvi eden, videč, da sem se nasmehnil.

„Ah, kaj še, saj nisem žandar, zavoljo mene pijete lahko kar hočete.“

Vstopi vagabund razmršenih las, neobritega in zabuhlega obraza, star okrog trideset let, hrom na eno nogo, s ponarejenim, steklenim očesom v levi očesni jamici. Čez jopič je imel oblečeno zamazano delavsko bluzo in ponošeno športno čepico je imel pomaknjeno v zatilnik.

Vsedel se je k meni, naročil pijače in mi kmalu začel pripovedovati, kot da bi bila stara znanca.

„Mrzlo je kot na fronti v tirolskih gorah, kjer jih je toliko pomrznilo vsako zimo. Mnogo jih je ostalo tam, a kar nas je prišlo nazaj, bomo pomnili vedno. V vojski sem postal invalid: voz mi je šel čez nogo in je sedaj v kolenu ne morem upogniti in drobci granate mi je razbil oko. Sploh se mi je že od mladosti slabo godilo na svetu.“

Lansko leto sem v Celovcu pekel kostanj in dobro se mi je godilo. Zaslužil sem dnevno 30—40 tisoč kron, a sem vse zapil. Ne delam sicer rad, a včasih moram; najrajši igram barabo. Delam na cesti in vozim samokolnico, kolikor pač morem z mojo nogo. Dnevno zaslužim 40 tisoč kron, za hrano plačam na dan 15 tisoč K in ostalo zapijem.“

„Pa bi malo varčevali za stara leta sedaj, ko še nekaj morete prislužiti, da...“

„Kaj, ko ne morem imeti denarja? Glejte, vrček je zopet prazen. Gostilničar, dobim li še piva?“

Nekaj pred se grdnjajoč mu napolni gostilničar vrček.

„Pa bi začeli malo bolj redno življenje, saj vidite, tako ne bo šlo vedno naprej.“

„Saj ne morem, sem navajen tako že od mladosti.“

Bil je duševno ubit; izgubil je vero sam v se... .

„Učil sem se šest ali sedem rokodelstev — ne vem natanko — a nobenega se nisem izučil: fotograf, mehanik, komij, čevljar itd., a nikjer nisem obstal: vsakega nekaj, a nobenega popolnoma. In sedaj sem baraba. Tudi prosjačil sem že in to dobro nese. Kaj hočem? Od invalidne pokojnine 50 tisoč kron na mesec vendar ne morem živeti. Človek prehodi na dan 5—6 kilometrov, pritisne tu in tam na kako kljuko, opoldne dobiš jesti, spiš v toplem hlevu in priprosjačiš na dan do 80 tisoč kron. Ljudje so dobri in manj kot tisočak tako nihče ne dà.“

„Gostilničar, še piva!“

Nezaupno ga je gledal gostilničar dvomeč po njegovi zunanosti, bo li mogel plačati ali ne. A ko vrže na mizo bankovec, mu prinese brez govora.

vprašanje, ker je kult. avtonomija najvažnejša zahteva kongresa in mu zato ni vseeno, ali razprave pri nas napredujejo ali pa tičijo. Vse tri dni so se vršili pogovori, v katerih se je položaj vsestransko pojasnil in so se storili primerne sklepi. Mi vstrajamo pri zahtevi po kulturni avtonomiji za vse Slovence na Koroškem.

Vsled odločnega nastopa kongresa nasproti Društvu narodov, katerega so podprli še vplivni svetovni listi, so se v Društvu narodov začeli oglašati državniki in so povdarjali veliki pomen manjšin za vzdržanje miru v Evropi. Prvi se je oglašil zastopnik Holandije. Gotovo najlepše in najtehtnejše pa so bile besede našega zveznega kanclerja g. dr. Seipela, v katerih je med drugim povdarjal, **da ima vsaka manjšina pravico do svojega materinega jezika, da se drži očetovskih šeg, drži studencev svoje kulture in svojega naroda in da se more vsak član manjšine nekaznovan prištevati k svojemu narodu;** to prepričanje da mora postati splošno.

Upamo, da bo to prepričanje prodrlo tudi pri nas, pa naj je še toliko takih okoli nas, ki bi najrajši po fašistovski z nami obračunali. Prišel bo dan, ko bo vsak z veseljem spoštoval svoj materni jezik in črpal kulturo iz svojega naroda, a ga zato nihče ne bo zaničeval. Spoštovan bo vsak, kdor bo samega sebe spoštoval. V tem nas utrjuje posebno letošnji kongres organiziranih evropskih manjšin.

Dijaški sestanek v Št. Janžu

Minuli so lepi poletni dnevi počitnic in zopet se odpirajo vrata raznim šolam. Zopet sprejema našo ukaželjno mladino hladna tujina v okrilje, da ji odpre svoje bogate zakladnice znanja ter jo po svoje vzgoji in usposobi za življenje. Nimamo svojih lastnih šol, ne svojih učiteljev. In vzeti nam hočejo tudi dijaško mladino, ki je up in nada vsakega naroda, tudi našega. Hvala Bogu se jim to le v izjemnih slučajih posreči, zakaj od detinstva pa do prvega slovesa od očetove hiše, so se spletle med koroškim slovenskim študentom in rodno grudo tisočere niti, ki tvorijo skupno močno, četudi ne nepretrgljivo vez. Pod vplivom tujih učiteljev in tujega miljeja se ta vez polagoma rahlja, trga se nit za nitjo, obenem se spletajo nove s tujino. Ko bi se naš študent ne vračal večkrat med letom v svoj rojstni kraj, med svoje rodno ljudstvo, tujina bi imela ž njim lažji posel. Toda vedno znova in globlje se vživlja v svojih počitnicah koroški slovenski študent v bitje in žitje svoje ožje domovine in črpa iz rodne grude svežih sil in moči. Čim močneje privezati na domačo zemljo našega študenta, ga zainteresirati za vse njene važne zadeve in brige, v ta namen prireja „Klub kor. slov. akademikov na Dunaju“ že več let sem v poletnih počitnicah večdnevna zborovanja celokupnega koroškega slovenskega dijaštva. Ta namen je imel in ga tudi v polni meri dosegel sestanek,

„Kar obdržite, plačam za naprej,“ pravi in odrine gostilničarju drobiž, ki mu ga je prinesel od izmenjenega bankovca; „v tem mrazu je najboljšo pri topli peči.“

In nepretrgoma je kadil cigareto za cigareto in nadaljeval povest o svojem izgubljenem življenju.

„Bil sem mnogo po svetu. Hodil sem po Pruskem, južni Nemčiji, ruski provinci, Nizozemskem, odkoder sem hotel iti v Ameriko. Prišel sem v Halifax, a tam so me vsled moje hrome noge zavrnil. Potem sem šel na Francosko, kjer sem nekaj časa delal. Ondi so me Francozje hoteli aretirati, a sem zbežal čez mejo. Na obmejni postaji, kjer so Francozje in Belgijci strogo preiskovali, sem se skrila v živinski vagon v slamo in me niso našli. Mojega tovariša so aretirali in odpeljali v južno Ameriko v Cayene, kjer je gotovo že davno podlegel tropični mrzlici.“

„Kaj sta pa naredila?“

„Eh kaj, pustimo to, ni vredno da bi govoril, saj je vse eno, če veste ali ne. Zbežal sem, pa je. Tako nestalno življenje imam po svetu. Sem se že hotel ustreliti, a sem si premislil. Škoda za kroglo, je boljše, da še pijem pivo. Gostilničar, piva!“

Pripovedoval mi je s ciničnim sarkazmom o svojih ženskih žrtvah kot nekaj vsakdanjega. Krvoločna zver, moralna propalica. Prodirljivo je zapičil v me svoje zdravo oko, a stekleno oko je zrl kalno, brezizrazno in nepremično.

ki se je vršil letos dne 12., 13. in 14. avgusta pri Tišlarju v Št. Janžu.

Nedeljska popoldanska prireditev z Ražunovim večerom, ki je veljala zbližanju dijaške mladine s šentjanskim ljudstvom, je privabila k Tišlarju stotine odličnih gostov. Tu ni bil zbran samo ves Rož po svojih zastopnikih, med gosti smo opazili tudi številne članice in člane „Slovenskega krožka“ na Dunaju, nadalje našo celovško inteligenco, Podjunčane iz Globasnice in Bistrice in mnoge druge. Pestra po sporedu, bogata na mislih je bila nedeljska dijaška prireditev v Št. Janžu ena najlepših, kar smo jih doživeli v naši republiki. Najprvo so se postavili člani šentjakobskega izobraž. društva, ki so želi za svojo izborna predstavo opere „Kovačev študent“ gromovit aplavz. Sledila je deklamacija „Naše besede“ in recitacija „Nedelje“. Gosp. Milan Pirnat je mojstrsko podal največja duha slovenske moderne Zupančiča in Cankarja in nam nudil najlepši užitek dneva. Navdušene Rožanke si niso mogle kaj, da ne bi obsule umetnika-deklamatorja z duhtečim cvetjem. Nato sta sledila dva govora o bivšem šentjakobskem župniku prč. g. Mateju Ražunu. V prvem govoru je orisal g. Vinko Zwitter, predsednik K. K. S. A. in duša dijaškega sestanka, vsestransko delovanje Ražunovo zlasti na šolskem in gospodarskem polju. Domovini na oltar je daroval Ražun vse svoje moči, razum in srce; žrtvoval ji je končno svoje zdravje. Ražun nam je vzgled neutrudljivega delavca, borca in buditelja. Zato smo dolžni — je dejal govornik — počastiti njegov spomin in sicer s tem, da mu sledimo. Končno se je spomnil v ognievitem govoru svojega nekdanjega župnika g. Miklavčiča iz Št. Jakoba, omenil med drugim važno kulturno misijo „Narodne šole“ v Št. Petru, katere ustanovitelj je M. Ražun ter izrazil veselje nad tem, da so pričeli dijaki vzbujati spomin na tega velikega a pozabljenega sina koroške Slovenije. Med posameznimi navedenimi točkami sporeda sta prepevala narodne pesmi pevka zbora iz Št. Jakoba in Sveč. Glasovom sveških pevcev se je vse divilo in škoda, da nimamo prilike, jih večkrat poslušati. Da je prireditev nad vse pričakovanje tako sijajno uspela pa gre zasluga predvsem vrlim Šentjakobčanom. Oni niso ostali samo zvesti svojemu velikemu Ražunu, oni so danes tudi najagilnejši širitelji njegovega duha širom naše domovine. In imajo tudi talente, za kateri jih drugi zavidamo.

Zborovanje v pondeljek smo pričeli s sv. mašo, ki jo je daroval starešina K. K. S. A. prč. g. dr. Blüml. Pismen pozdrav je med drugim poslal vseučiliški prof. prč. g. Rožman iz Ljubljane. Nadalje so osebno pozdravili zbrano dijaštvo posl. g. dr. Petek, poslanec č. g. Starc, v imenu domačega izobraževalnega društva g. Blüml, g. Alojzij Čebul kot delegat Podjune in drugi. Vršili so se nato referati, katerih je bilo sedem. Nekateri bi zaslužili, da se tu v celoti navedejo. Da omenim samo referat domačina

Njegov obraz je vsled preobilo zaužitega piva zadobil zverski izraz. Izgubljena eksistenca, ki nima drugih idealov kot uživanje.

Nisem ga obsojal. Njegove propalosti je kriva slaba vzgoja in dandanašnja človeška družba, ki padlemu ne ponudi roke, da bi vstal, temveč z bresrčnim smehom hiti naprej...

„Ko se bom tu naveličal, bom pa šel v Rusijo k boljševikom.“

„K boljševikom? Imate li denar za pot?“

„Denar dobim, kadar hočem. Tja bom šel, najrajši sem med barabami in proletarci, saj proletarci so dobri ljudje, vsi smo proletarci. Gostilničar, sem še kaj dolžan?“

Gostilničar mu vrne še nekaj drobiža, ki ga je počasi spravljal v zamazano denarnico, vedno mrmrajoč sam pri sebi: „Bom pa šel k boljševikom.“

Gledal sem po strani v njegovo denarnico in videl, da ima mnogo denarja. Kazal mi je še neke v „Rote Fahne“ zavite legitimacije in invalidno izkaznico.

„Čas je, da grem naprej; zvečer, gostilničar, mi zopet pripravi piva!“

Počasi je vstal izza mize in odšel iz sobe. Negotovih korakov je stopal po zamrzli cesti tik deroče vode. In pri hoji ga je ovirala hroma noga.

„Izgubljen človek.“ je pripomnil gostilničar, gledajoč za njim skozi okno.

g. Floriana Lapuša, ki je poleg dr. Vodnikovega zapustil v mladih dijaških srcih najgloblje vtise. Dogodek sestanka je bil nastop mladega slovenskega pesnika dr. Vodnika iz Ljubljane. Govoril je med drugim o samozavestnem udeleževanju naših kolegov v Sloveniji okoli „Križa na gori“ in okoli „Mladine“, ki gradijo nov slovenski svet in kulturo iz temeljev. In prav je imel dr. Vodnik, ko je dejal, da državna meja, da Karavanke, ki so samo kup prsti, ne smejo tvoriti nobene ovire našemu skupnemu kulturnemu življenju, najmanj dijaškemu. V živo so zadele pesmi najmlajših slovenskih pesnikov, ki jih pač nihče ne bi mogel bolj občuteno recitirati nego najmočnejši med njimi, naš recitator dr. Vodnik. Vsakoletni predavatelj prč. msgr. Podgorc je predaval o ustroju in delovanju kulturnega sveta. Njegov referat, v katerem je obravnaval tudi vse pereče probleme našega gospodarstva, so z zanimanjem poslušali mnogi domačini z g. županom na čelu.

Šentjanžanom za njih pristno slovensko gostoljubje tem potom naša najtoplejša hvala! Srčna hvala tudi domačim dekletom za nageljne; dobil ga ni samo vsak študent, imele so jih dosti tudi za vse številne nedeljske goste, toda le v prid prvim!

POLITIČNI PREGLED

Dr. Seipel v Ženevi. Že smo javili, da se bo v Ženevi oglašil k besedi tudi dr. Seipel. V svojem govoru je naglašal, da je Društvo narodov potrebno za skupno sodelovanje držav in voditeljev ter je navajal, kako se je ugled Društva narodov povečal s sanacijo Avstrije, ko se je preko vsega materialnega prvič po vojni pojavil duh bratske skupnosti in pomoči. Sanacija Avstrije je zgodovinski primer za uspeh pri mednarodnem sodelovanju. Najvažnejša naloga Društva narodov pa je ohranitev miru. Dr. Seipel je označil vprašanje Društva narodov kot vprašanje svetovnega miru. Kelloggova pogodba lahko odstrani čut negotovosti in nemira, ki vlada na vsem svetu in posebno v Evropi. Hvalil je delo varnostnega odbora za mir in naglašal, da se more varnost za mir zagotoviti samo z gospodarskim mirom. Potem je orisal naloge Društva narodov v vprašanju razorožitve. Na koncu svojega govora se je dotaknil tudi manjšinskega vprašanja, o čemer bodo pisali na drugem mestu.

Inozemstvo:

Manjšine zoper Društvo narodov. Kongres narodnostnih manjšin je k poglavju: „Manjšine in Društvo narodov“ sprejel resolucijo, v kateri se priznava, da je Društvo narodov ob pričetku svojega delovanja sprejelo v svoje varstvo celo vrsto manjšinskih pravic. V tem pa je treba videti samo začetek mednarodnih odredb za skupno delovanje med večinami in manjšinami. V očigled osemletnega delovanja Društva narodov je n. pr. postopanje pri pritožbah manjšin popolnoma nezadostno. Strah in vznemirjenje povzročajo neovržene izjave vodilnih državnikov v Društvu narodov, ki so, popolnoma napačno pojmujoč teže narodnih napetosti v Evropi, povzročili dvome o zmislu pravičnih določb o manjšinah. Ravno tako povzroča skrbi novo imenovanje v tajništvu za manjšine, ker ne more biti kos svoji nalogi in ker je s tem pri manjšinah ogrožena avtoriteta Društva narodov. Zaradi dosedanjih metod se za rešitev manjšinskega vprašanja ni storilo nič resnega.

Društvo narodov. Lahko se reče, da sta Müllerjev in Briandov govor dosegla višek vsega zanimanja celega zasedanja. Osebito je razburil duhove Briandov odgovor nemškemu kanclerju Müllerju. Müller je govoril o velikem mednarodnem dogodku, ki se je pred kratkim izvršil v Parizu in ki je v zvezi z mnogimi dogodki, ki se dogajajo v Ženevi. Široke plasti vseh narodov in odgovorne vlade ne smejo biti v svoji praktični politiki glede obsodbe vojne v dvomu o tem, kaj pomeni, če se države v svečani in obvezni pogodbi obvežejo za vso bodočnost odreči se vojni kot sredstvu mednarodne politike, in jo črtati iz vrst zakonitih sredstev za urejevanje meddržavnih odnošajev. Ker se to sklepa med ljudstvom, nastajajo državnikom same od sebe nove naloge iz protivojne pogodbe. Če se misli resno na to, da ne sme biti nobene vojne, mora to odločno

volivati tudi na mišljenje glede vojaških sredstev. V odboru za varnost in razsodišče je bilo v tem oziru že mnogo storjenega. Zato pa se je manj pažnje posvečalo zatiranju oboroževalnih sredstev. Stanje vprašanja o razorožitvi dela resne skrbi. Dolgotrajna posvetovanja v Ženevi niso dovedla dosedaj do nobenega pozitivnega uspeha. Pozdraviti hoče tudi angleško-francoski dogovor, če se bo izkazal kot priravno sredstvo za pospeševanje razoroževanja. Ne sme se pa zadovoljiti samo s tem, da ugotovimo samo nade, temveč je najnujnejša naloga ta, da se sprejmejo sklepi, ki so sposobni, da te nade uresničijo. Briand je naglasil, da je Društvo narodov trenutno edini pravi čuvar miru. Brez Društva narodov bi ne bilo prišlo niti do locarnske pogodbe, niti do protivojne pogodbe. Krivično je, če skušajo danes Briandu očitati, da zeva med njegovimi besedami in dejanji golobok prepad. Res je le to, da je ženevska mirovna organizacija od svojega obstoja preprečila več vojn, ki bi bile sicer izbruhnile, eno pa ustavila, ko je že izbruhnila. Na poti k miru je bilo treba seveda premostiti številne in težke zapreke. Glede razorožitvenega vprašanja je izjavil, da na popolno razorožitev na kopnem, na morju in v zraku zanekrat ni mogoče misliti. Neka mogočna država (Rusija), ki ne pripada Društvu narodov, je svoje oborožitve povečala in se celo ponaša s tem. Pred dvema leti tudi Nemčija še ni bila razorožena. Navzlic dobri volji nemške vlade se ni vedno vse izvršilo, ker so bile v Nemčiji stranke, ki so bolj uvaževale svoje predsodke kakor pa namene vlade. Priznati pa je treba, da je Nemčija danes razorožena, dasi sploh ni nobenega naroda, posebno ne takega, kakor je nemški, katerega bi sploh kdaj bilo mogoče popolnoma razorožiti. Nemčija ima sicer samo armado 100.000 mož, pa je popolnoma svojevrstna in služi lahko v danem primeru kot kader za ogromno armado. Z občudovanjem je svet Društva narodov zasledoval veliko silo in proizvajalno zmožnost, s katero je Nemčija zgradila svojo trgovsko mornarico zopet tako, da je danes najmočnejša na svetu. V istih ladjedelnicah, kjer grade mirovne ladje, bodo lahko v danem primeru izdelovali tudi vojne ladje in materijal. Vse to zavlačuje omejevanje oborožitve. Najvažnejša je pri tem odločna volja, da bodo narodi stalno podpirali delo Društva narodov za mir. Že danes lahko z zadovoljstvom ugotovimo, da se je borba za oborožitev ustavila in da se bodo oborožitve še bolj znižale.

Albanija. Novo imenovana albanska vlada pod predsedstvom Costa Cotta se je predstavila 10. t. m. parlamentu. Ministrski predsednik je v svoji izjavi povdaril, da se zunanja politika ne bo spremenila. Storilo se bo vse, da bo Albanija ostala na Balkanu osnova miru. Ohranila bo prijateljske zveze z vsemi sosedi, kakor tudi z velesilami, zvesto izpolnjujoč sklenjene pogodbe. Nova vlada je zadovoljna, da je bilo novo kraljevstvo priznано neposredno po velikih zaveznikih (Italiji), in se s hvaležnostjo spominja tudi priznanja po Grški in Madžarski. Obstojta upanje, da bodo tudi druge države kmalu priznale nov položaj. Napovedal je, da se bo izvršila reforma uprave v varnost notranjega položaja ter da se bodo izdale odredbe za pospeševanje kulturnega, gospodarskega in industrijskega razvoja Albanije. Vlada je dobila zaupnico. — Kronanje kralja Zogu I. se bo vršilo 28. t. m., na dan obletnice neodvisnosti Albanije. Vršilo se bo v stari prestolnici dinastije Skenderbegov, v Kroji. Ob priliki kronanja bo kralj Zogu izdal obširno politično pomilostitev. Prestolnica ostane Tirana. Kralj Zogu namerava na novo zgraditi poslopje skupščine, pravosodnega ministrstva in kraljevo palačo.

DOMAČE NOVICE

Popravljanje cerkvenih ur. Več cerkva v Podjuni je bilo v zadnjem času oškodovanih pri popravljanju cerkvene ure. Priporočamo cerkvenim predstojništvom, da ne dajo popravljanja cerkvene ure od ljudi, ki nimajo nobenih pismenih priporočil, ki zahtevajo za popravljanje ogromno pretirane svote, ki bahavo pripovedujejo, kje so že vse popravljali cerkvene ure, a so njihove napovedi in trditve večkrat netočne, deloma naravnost zlagane. Torej pozor! Eden prizadetih.

Radiše. Naši nemčurji, oziroma Nemci, kakor se sami nazivljajo, so se najbrž že nave-

ličali slovenske govorce, ker so jo začeli robiti po nemško. Jako lepo se slišijo njih popačene nemške besede. Če bi jih slišal kak rojen Nmec, bi gotovo zmajal z glavo in rekel: „Ne razumem, ti ljudje govorijo menda kitajsko.“ Pa je tudi res, navaden človek jih ne more razumeti. Da je to resnica, naj sledi nekaj primerov. Pred par leti se je pozdravljalo zjutraj z „dobro jutro“, sedaj se reče „Morgen“. Včasih si slišal „dober večer“, sedaj pa „nomt“ ali „nabent“, na kar ne veš, kaj bi odgovoril. Drug primer: Nek mlad kmet se je repenčil in hotel dokazati, da je trd Nmec rekoč: „I pin a tajčar fon geporen pis cum grobn.“ Ne vem, če je sploh sam vedel kaj je hotel s tem povedati, ali ne. Isti kmet je ponujal slovenskemu mesarju svoje tele — seveda, da bi se malo postavil — v nemškem jeziku — pa se mu je ponesrečilo in je bleknil: „I pin a a kajbl c'haus. Vsi, ki so to čuli, so si mislili: Seveda si, pa šele velik „kajbl“. Ste pač pomilovanja vredni — ubogi nemčurji! Slovensko govoriti se sramujete, nemško pa ne znate!

Grebini. (Neurje.) V torek 11. t. m. zvečer se je privleklo sem neurje s točo, kateri je sledila ploha, ki je v kratkem času poplavlila vse ceste in trge do pol metra. Ker je ostalo od zadnje toče še sadja, je bilo zdaj otrešeno, veje so se lomile in vsi potoki so prestopili bregove in poplavlili njive in travnike. S seboj so nosili drva, hlode itd. Več mostov je odnešenih, žetev, ajda, otava in zelenjava je popolnoma uničena. Voda je udrila tudi v stanovanja in hleve, da so morali ljudje in živina bežati. Škoda je velika.

Št. Jakob v Rožu. (Utopljenec.) V pondeljek 3. t. m. so potegnili iz Drave na Otoku pod Peko moškega utopljenca. Ni se vedelo, kdo in kaj je. Imel je pri sebi rožni venec, denarnico z 20 S, tobačnico s pipo. Drugo jutro po pogrebu pa pride pd. Hribnik iz Sp. Dobja vprašat, ali niso tukaj pokopali njegovega očeta. Po rečeh, katere so pri utopljenču našli je res spoznal, da so bili njegov oče, 74 let stari Hribnik. V začetku julija je pogorelo posestvo in od tistega časa se jim je začel um mračiti.

Dule v Ziljski dolini. (Blagoslovljenje zvonov.) Na angelsko nedeljo, to je na dulski „žegen“, sta bila tukaj blagoslovljena 2 nova zvonova, katera je dobila naša podružnica od firme Oberascher v Solnogradu, in sicer ju je blagoslovil naš rojak g. dr. Valentin Mörtl, pd. Štokov gospod, ki je prišel prav zato iz Vranskega. V lepem sprevodu, v katerem so korakale Ziljanke, požarna bramba in jezdec, sta bila zvonova pripeljana k cerkvi. Sledila je pridiga, v kateri je g. doktor z močnim glasom povdarjal klice zvonov k molitvi, v cerkev in k pokori. Potem sta bila zvonova ob asistenci domačega in blaškega gospoda blagoslovljena. Sledile so deklamacije 6 deklic. Tri so lepo slovensko deklamirale, in sicer Winklerjeva, Delharjeva in Mlinarjeva, ostale tri pa nemško. Cerkevni pevci so zapeli lepo pesem: „Iz stolpa sem mi zvon doni!“ Ko sta bila zvonova v stolpu, je bila slovesna božja služba, pri kateri je sviral šmohorska godba, peli pa so domači pevci. Pojedino, ki je bila pri Štoku, so napravili „kotri“, in sicer Kandolf. Štokinja, Lebedin in Mežnarjeva Mojca. Kandolfu pa se je pravzaprav zahvaliti za oba nova zvonova, ker je on zbiral denar za nje.

Globasnica. (Vlom v poštni urad.) V noči med 9. in 10. sept. so neznan zlikovci vlomili v urad tukajšnje pošte. Vlom so izvršili pri oknu, katero so z raznimi pripravami, ki so jih seboj prinesli, odprli. Izropali so poštno blagajno, ki je bila to noč nezaklenjena, ter vzeli svoto 900 šilingov gotovine. Pustili pa so vse drugo pri miru, še celo denarnico s 100 šilingi so prezrli, ki je ležala na pisalni mizi. Vsa znamenja kažejo, da so morali biti zlikovci dobro znani in informirani.

Blato. (Razno.) Blaška občina ima zelo lepo lego. Razen Komelna so vse vasi v ravnini. Največja vas v občini so Vogrče, kjer je farna cerkev in šola. Ta fara pa obsega samo vas Vogrče, šola pa tudi vasi Replje in Rinkole. Vasi Blato, Rinkole in Replje spadajo v šmihelsko župnijo, vasi Nonča vas, Čirkovče, Vidra vas, Komel in polovica Doba spadajo v župnijo Pliberk, polovica vasi Dob pa v Žvabek. Otroci vasi pliberške župnije so vsolani k Božjem grobu. Shajamo se najbolj v Pliberku, kjer je tudi občinski urad. Gostiln imamo v občini 7. Zemlja naša je večini suha in kamenita. Najbolj uspeva krompir, ki ga potem vo-

zimo na Blato, kjer ima Metnitz nekdanjo Eberveinovo tovarno špirta. Letna proizvodnja te tovarne znaša 8000 hektolitrov. Zato je treba ogromne množine sirovin, to je krompirja in koruze. Druge industrije v občini ni. Z živinorejo pa tudi ni bogve kaj, ker nam vsem manjka krme. Nekateri so si napravili umetne travnike, pa jim je potem kruha primanjkovalo. Morebiti bo zdaj boljše, ko so se začeli gospodarji zelo zanimati za Pavlikovo rž. — V političnem življenju so prebivalci po ogromni večini pristaši naše stranke. Prevladuje mnenje, da blaške občine nihče ne predela, če bomo vsi ostali na svojih domovih in z ljubeznijo obdelovali zemljo, ki so jo nam naši predniki predali.

Celovec. (Razno.) Zdivjan volčji pes je raztrgal nekemu posestniku na Bajtišah 50 S vredno ovco. Posestniki se je posrečilo, da je zaprla psa v prazno uto, kjer čaka svojega konca. Tak pes postane lahko tudi ljudem nevaren. — Dne 4. t. m. se je v Borovljah obesila vdova Marija Fanzoni. Nje mož se je ustrelil pred par leti in edina hčerka je v norišnici. — Iz trgovine Josipa Schlieberja v Rožeku je bilo odneseno blaga v vrednosti 800 S. — Pri Reki, občina Št. Jakob v Rožu, je našlo orožništvo v Dravi utopljenca. Ugotovilo se je, da je 76-letni posestnik Alojz Autz iz Dobja. V občini je bil splošno spoštovana oseba. Spomladi mu je pogorelo posestvo in prišel je v bedo. Gre se za samomor, ker ga v beljaški bolnici niso hoteli sprejeti. — 7. t. m. je bila zaplenjena v preka-jevalnici Glančnik v Velikovcu strojnica v zelo dobrem stanju. Strojnica je bila strokovnjaško konzervirana. „Arbeiterwille“ pravi, da spada ta strojnica hajmatšucu, ki je vzdrževal svoj čas celo orožnega mojstra. — Koroški deželni zbor je sklican za sredo 26. t. m. — 11. t. m. zvečer je pogorelo Guberjavnikovo posestvo v Poppichlu pri Celovcu. Komaj živina se je dala rešiti, vse drugo je postalo žrtev ognja. Zažgala je strela. Škoda znaša okrog 15.000 S, zavarovalnina pa 7000 S. — Poštnemu uradu Heiligenblut je bila ukradena poštna blagajna. Neznani tat je odnesel 2000 S gotovine in za 6000 S znamk. — 8. t. m. so na Koroškem zabeležili 1873 podpiranih brezposelnih, za 48 od prejšnjega tedna več. Število brezposelnih bo sedaj na zimo stalno raslo. — Dne 7. t. m. je zlezal nekdo skozi odprto okno v pisarno Voigtove šumarske uprave v Goričah. Blagajno je nasilno odprl in odnesel 1634 S in 180 mark, skupna škoda pa znaša 4000 S. — Dne 9. t. m. so na Ojstrici praznovali 50letnico Rainerjeve planinske kočje. — Po celovških listih je bil profesor dr. Josef Tischler imenovan profesorjem matematike in fizike na zvezni realni v Fürstenfeldu na Štajerskem. — Postaja Podravlje-Baško jezero se imenuje z naprej zopet „Podravlje“, postaja Bače pa „Bače ob jezeru“. — Pod kuratelo so bili stavljeni: Anton Stefic, gozdarjev sin, radi slaboumnosti, Ana Stefic, gozdarjeva soproga, radi slaboumnosti; kurator je Anton Stefic, gozdar v Libučah; Elizabeta Sadjak radi duševne bolezn, kurator je Helena Sadjak v Bistrici pri Pliberku. — V Gmündu je pogorela 5 milijonov vredna žaga. — Celovške ljudske šole obiskuje 2174 otrok. Razredov imajo 56, da odpade na en razred po 39 otrok. Glavne šole imajo 34 razredov, obiskuje jih 1195 učencev. Na razred pride po 35 otrok, od teh je 353 učencev, doma izven Celovca. Večina staršev teh otrok je iz slovenskega ozemlja. Za 17 razredov glavne šole bo treba zidati novo poslopje. — Na Bezirksgerichtbetagu v Št. Vidu ob Glini je govoril neki Franc Wreschnig iz Pliberka, da si je moral jugovzhodni del Koroške pustiti dopasti dveletno jugoslovansko zasedbo z vsemi njenimi strahotami in da je pri plebliscitu storil zvesto svojo dolžnost, ali obljube iz tega časa se niso izpolnile. Danes se nihče ne briga več za glasovalno cono. Prof. dr. Strelli se je celo izrazil: „Za to ozemlje mi nič nimamo, ker bo enkrat itak pripadlo Jugoslaviji.“ Zamorec je storil svojo dolžnost! — Deželni svetnik dr. Angerer je na Angestelltentagu v Celovcu povedal: Na jugu vidite skalno steno Karavank, ki stoji tu kot od Boga dana meja. Kako nenaravno bi bilo, če bi šla meja preko Vrbskega jezera, kakor je to bilo za časa jugoslovanske zasedbe. Vendar boj še ni hončan. Od juga sem je slišati glasove, ki še danes zahtevajo, da mora pripasti Jugoslaviji ozemlje Celovca in še veliko več. To je nesmisel, ker se gre tu za nemško ozemlje. Sami ste videli v teh dneh, da je Celovec čisto nemški. Sliši se tudi, da

pride vprašanje delitve Koroške lahko zopet na dnevni red, ko pride do priključitve. Idite ven in povejte, da so Karavanke južna meja nemške narodnosti in da mora enkrat pripasti cela Koroška Veliki Nemčiji.

Št. Jakob v Rožu. (Smrtna kosa.) Tri može in tri žene nam je v zadnjem času ugrabila smrt. Umrli so v Svatnah pd. Kompanjev oče, cerkveni ključar podružnice sv. Uršule, v visoki starosti 80 let. — V Veliki vasi je umrl še za dve leti starejši cerkovnik tamošnje podružnice, pd. Košatov Kristl. Bil je od ustanovitve, to je 43 let, delovni član naše požarne brambe. — V Št. Petru pa je umrl pd. Boštjančič, star 62 let. Ljubil je svoj narod in je l. 1907 prodal svoje posestvo za zidanje Narodne šole. — V Gorinčičah je zatislila oči h večnemu počitku pd. Krajčeva mati, stara 70 let. Na zadnji poti sta jo spremljala tudi njen brat preč. g. Zeichen, ravnatelj Mohorjeve družbe iz Celja in preč. g. profesor Janez Hutter. — V Veliki vasi je umrla tudi Ana Štiker, stara 61 let. V pondeljek je umrl njen mož v beljaški bolnišnici in v petek je še ona šla za njim. — V Gorinčičah je tudi umrla Magdalena Milnerič, stara 51 let. Počivajte v miru!

ŽENSKI VESTNIK

Cvetje na potu življenja. Najzlahtnejši cvetje na potu življenja troši svojim dragim edino le v iskreni ljubavi preblago materino srce. Z vso iskrenostjo so dobro došli vsem otrokom, vsaj smo tudi odrasli ljudje otroci naše blage mamice, materinski dnevi. V knjigi č. matere Elizabete: „Cvetje na potu življenja,“ izvod 15 dinarjev, uršulinski samostan v Ljubljani, je lepo število primernih pesmi za materinski dan in različne slavnosti. Č. mati Elizabeta kakor tudi gospodje pisatelji in pesniki bodo iz hvaležnosti do svoje matere preskrbeli ljudstvu ob priložnosti igre in pesmi za materinski dan. — Saj je položila v dušo pisateljovo in pesniško edino le velika žena, mati v ljubezni blagi dragocen, izvanreden zaklad, zmožnosti, ublažiti z dobrim berilom človeški rod. Mati, ti ljubezen naša, osrečuj človeški rod!

V spomin blagi materi Lini Egartner, pd. Krajncinji v Gorinčičah, župnija Št. Jakob v R.

Mati, ti najljubše bitje,
svečenica si družin;
tvoja duša je molitev,
srce tvoje dom vrlin.
Kakor ti — nihče ne ljubi
in ni ljubil še nikdar;
srce tvoje je ljubezen,
duša tvoja živ oltar.

Dne 3. septembra ob pol 12. uri je zapustila svoje drage mati Lina, pd. Krajncinja. Pred smrtjo so bili zbrani okrog postelje vsi otroci. Zadel je mater možganska kap. Ko je sprejela mati sveto poslednje olje, se je njena duša s smehljajočim obrazom preselila v večnost. Dan na dan, kadar je bilo materi le kolikor mogoče, je šla k sveti maši in obhajilu. Navadno je rekla: „Nebeško kraljestvo silo trpi — torej z vso silo si moramo nebesa pridobiti.“ Pogostokrat je premišljevala materina duša:

„Koliko stanejo sveta nebesa?
Kaj me pripelje čez večnosti prage?
Križ in trpljenje, odpoved in žrtve,
zakaj brez žrtve nikoli ni zmage.“

Dan na dan, od jutra do večera, do počitka je znala žrtvovati tiho, neopaženo z veselimi srcem. V materini duši je bival mir. Po žrtvah in zmagah je našla nebesa v lastni duši. Vzorno je vzgojila svoje otroke, ki radi pogostokrat pristopijo k angelski mizi, in so s svojo lepo dušo ter pridnimi rokami vzor in sreča bližnjemu. Vse svoje otroke je vpisala v bratovščino presvetega Srca Jezusovega. Položila je kot dragoceno doto na življenja pot nauke, zglede lepe v ljubezni blagi svojim otrokom v srce. Bila je skromna, tiha, ubogim radodarna, postrežljiva, velika mati in žena sredi temnih cest... Velekrasno je gojila cvetlice, ki so krasile v polnem sijaju mrtvaški oder. 5. sept. je spremljalo veliko ljudstva mater na zadnji poti. V treh cerkvah je zvonilo materi v slovo. 4 preč. g. duhovniki so stali ob grobu. Pogreb so vodili mil. g. ravnatelj Mohorjeve družbe, Josip Zeichen, brat preblage matere. Z ganljivimi besedami so se mil. g. ravnatelj zahvalili

pogrebem in pevcem. Pobožno in lepo so zapeli pevci pesem:

Nad zvezdami
že blaga duša biva,
ko v grob tvoj žalost
bridke solze zliva.
Nikjer tolažbe srcu ni.
Le križ nam sveti govori,
da zopet vidmo se
nad zvezdami,
da vidmo v raju večnem se,
nad zvezdami.
Nad zvezdami
tam naše srce biva,
s solzami prošnje
do Boga zaliva;
sodnik vseh djanj naj blagi bodi ti.
Al križ spomin ti tu stoji
o, draga mati čuj
nad zvezdami,
naš z Bogom ti sedaj doni,
nad zvezdami.

Lepi šopki cvetic so bili položeni v grob in tudi na grobu je bilo polno prekrasnih šopkov vrtnic, lilij in gorečih sveč. Ubogim se je delil pred cerkvijo kruh. Pevci in sorodniki so bili povabljeni na dom. Bilije in dve sveti maši sta se po pogrebu darovale za mater. Žalujočim ostalim iskreno sožalje. Ne jokajte, blaga mati je zdaj naša priprošnjica pri Bogu v nadzvezdnem domu.

RAZNE VESTI

Lipa nad Vrbo. (Pogreb.) Dne 7. t. m. so spremljali mnogobrojni pogrebci Fallejevo edino hčerko Bogomilo na zadnjo pot k večnemu počitku. Rajna, po svoji ljubeznivi postrežljivosti nam vsem dobro znana, se je po potrpežljivi dolgotrajni boleznii v cvetu mladosti preselila v boljšo večnost. K pogrebu so prišli tudi preč. gg. Petrič in Marášek. Fallejevim naše sožalje, ona pa naj mirno spi večno spanje!

Dežela, ki se sama greje. To je Islandija, katere prebivalci so v srečnem položaju, da svoje vrelce uporabljajo kot kurivo. Glavno mesto otoka Reykjavik je opremljeno s centralno kurjavo, kateri dajejo gorivo le vroči vrelci. Take naprave niso v Islandiji nič novega. V bližini Musafika se nahaja trgovska šola, ki jo kurijo že dolga leta z gorko vodo. Voda je napeljana iz hriba v dolžini 200 metrov in ima pri vstopu v rov 56, pri izstopu pa 50 stopinj Celzija. Enako so opremljene bolnišnice in drugi javni zavodi. Otok Islandija poseduje 700 takih vročih vrelcev. Zato nameravajo vso deželo prepresti s temi vročimi vodovodi in preskrbeti ljudi s trajno kurjavo.

Kako kaznujejo avtomobiliste. V Berlinu je mesečno v prometu 70.000 avtomobilov. Od teh je približno 4000, torej 6 odstotkov mesečno kaznovanih. 151 jih prehitro vozi, 308 vozi nepravilno, 10 jih vozi po kolesnicah cestne železnice, 40 daje napačna znamenja, 38 nima pravilne razsvetljave, 22 nima označbe, 200 ni razsvetljenih, da bi se spoznali. Mnogi vozijo, pa nimajo izpitov, 148 od teh preveč „kadi“, 131 jih vozi, četudi je cesta zaprta, 89 nadleguje publiko, ker preradi hupajo. Zanimivo je, da so bili nekateri zaprti tudi radi tega, ker je njihovo hupanje v nasprotju z javnim redom in mirom ter običajno obliko družabnega življenja.

Drobne vesti. Pivovarna v Saalfeldnu je dobila nekje ponarejen bankovec za 100 S. Uvedena je preiskava. — „Ravag“ začne s 1. oktobrom z rednim oddajanjem slik. Sprejemanje slik je sedaj še precej drago, ker je treba imeti poleg navadnega sprejemalca še drug aparat, ki stane doslej še preko 500 S. Radio naročnikov je bilo 1. septembra v Avstriji 303.112. — Na Dunaju si je vzelo lani 2294 oseb prostovoljno življenje, v celi Evropi na leto 70—80.000. — Nemčija: V državnih rudnikih pri Palmnickenu v Vzhodnji Prusiji se je vdrla zemlja in pokopala pod seboj 10 delavcev, od katerih so trije umrli. — Nemške državne železnice so odpravile I. razred pri osebnih vlakih. Samo mednarodni D-vlaki bodo imeli še prvi razred. Kaj takega bi tudi pri nas ne bilo neumno, zakaj v prvem razredu se vozijo samo zastonjkarji. — Zaradi mezdnege upora je bilo v Monakovem s 15. t. m. izprtih 40.000 tekstilnih delavcev. — Nemčija poviša s 7. oktobrom vozno na železnicah. Istočasno se sliši, da

bodo temu zgledu sledile tudi naše zvezne železnice. — Češkoslovaška: Sladkorna cena se je podražila za 25 Kč pri kg. Proti temu ugovarja parlament. Na podlagi tega se bo tudi v Avstriji zvišala cena sladkorja. — Na postaji Zaječe pri Brnu se je pripetila 10. t. m. težka železniška nesreča. Vsled napačno postavljene kretnice je zavezil brzovlak Brno—Dunaj v stoječi tovorni vlak. Pri tem je bilo 17 ljudi popolnoma razmesarjenih, 8 jih je umrlo v bolnišnici, 18 je težko ranjenih, 50 pa lahko. Število smrtnih žrtev bo naraslo gotovo na 30. Kretničar, ki je nesrečo zakrivil, se je hotel po nesreči obesiti, a so to drugi uslužbenci preprečili. — Jugoslavija: 7. t. m. zvečer je bil v svojem stanovanju v Ljubljani ustreljen trgovec Egidij Perič, ki nam je znan iz špijanske zadeve italijanskega konzula Gavottija. Dum dum kroglja ga je hudo razmesarila in je bil takoj na mestu mrtev. — Bivši finančni delegat v Ljubljani in načelnik v ministrstvu financ dr. Karl Šavnik je umrl. — Amerika: Mehiška zbornica je sklenila proglasiti generala Manuela Trevina za predsednika republike. Trevino je bil šef generalnega štaba mehiške vojske. — V Združenih državah je 15 milijonov ljudi z družinskimi člani vred brez zaslužka oziroma dohodkov, to je osminka vsega prebivalstva. — V kaznilnici Batonrouge je 13 nevarnih zločincev premagalo jetniške paznike, se polastilo orožja in ubežalo. V boju z zasledujočimi vojaki je bilo 6 zločincev ubitih in več vojakov težko ranjenih. — Ostale države: Dne 9. t. m. so se vršile pri Milanu v Italiji avtomobilske dirke. Dirkalni avto Italijana Mazerattija se je z brzino 200 km zaletel med gledalce. Učinek je bil strahovit: 19 oseb je bilo popolnoma razmesarjenih, 26 pa težko ranjenih. Avto se je zaletel, ker je dirkač izgubil oblast nad krmilom, s tako silo v betonsko steno, da ga je vrglo kakih 10 m visoko v zrak, kjer se je dvakrat prekotalil in nato padel med gledalce. Par oseb je umrlo med prevozom v bolnico, drugi se bore s smrtjo, lahko ranjenih pa je okrog 100. — V notranjosti Egipta je pričela divjati kuga. 22 krajev je popolnoma okuženih. Dosedaj je umrlo 10 oseb. —

Iščemo sposobne zastopnike
proti najvišji proviziji
in stalnim dohodkom.

Tudi začetniki.

Bankgeschäft Friedrich Knoll
Wien, IV., Argentinierstrasse 29/7.

Vabilo
na igro

Revček Andrejček

ki jo uprizoni iz zobrazevalno društvo „Trta“
v nedeljo, dne 30. septembra 1928 ob
pol 3. odpoledne v Društvenem domu
v Žitari vasi.

Obilno udeležbe pričakuje

98

odbor.

Proda se

enonadstropna hiša z
vrtom, primerna za ka-
kega trgovca ali roko-
delca, za 3500 S

Pojasnila daje Boštjan Smrečnik, p. d. Protejev v Večni
vasi, p. Globasnica.

ZAHVALA.

Vsem, ki so nam povodom težke zgube našega dobrega očeta

Mihe Zablachan-a

zrazili svoje sočutje, se najtopleje zahvalujemo. Posebno se zahvaljujemo preč. g. župniku, požarni brambi glinjski, zastopnikom občine in domačim pevcem za ganjive žalostinke na domu in ob grobu.

Tudi vsemu mnogobrojnemu občinstvu od blizu in daleč izrekamo za častno spremstvo na njegovi zadnji poti našo najiskrenešo zahvalo.

Žalujoci ostali.

Glinje—Maribor, 25. VIII. 1928.

100